

Pesäpallo on shakkia ja rokkia

Teksti: Aino Lyra

Kuvat: Timo Kalliokoski

ROOOOOOOI-HU
ROOOOOOOI-HU
ROOOOOOOI-HU

Kannatushuudot kajahtavat Helsingin Roihuvuoressa, kun ylimmällä sarjatasolla Superpesiksessä pelaava Roihuttaret kerää lähiseudun pesäpallomieliset yhteen kylän oman pesäpallokentän katsomoihin. Pelipäivä on viikon kohokohta paitsi penkkiurheilijalle myös äänimaisematutkijalle.

Ottelun äänimaiseman luo pelaajien, yleisön ja selostaja **Ruth Palolan** lisäksi Roihun oma DJ **Tuomas Palola**. Synkoopin urheilu- ja äänimaisematoimitus selvitti, mitä tekee pesis-DJ ja miten pesäpallo-otteluiden äänimaisemaa ja

tunnelmaa rakennetaan musiikin avulla.

”En tiedä maailmassa montaa lajia, jossa olisi näin paljon musiikkia pelin aikana”, Tuomas Palola sanoo. Kesä on hänelle viides seuran DJ:nä.

Pesäpallon ylimmillä sarjatasoilla musiikkia ei soiteta ainoastaan ennen ja jälkeen pelin, vaan liki jokaisena hetkenä, kun pelitilanne ei ole käynnissä. Musiikilla on Palolan mukaan tärkeä rooli yleisön innostamisessa ja joukkueiden kannustamisessa. ”Pesäpallo on tsemppipeli.”

Pesäpallo-ottelussa pelataan kaksi jaksoa, jotka molemmat koostuvat neljästä vuoroparista. Vuoroparissa kumpikin joukkue on kerran sisävuorossa lyömässä sekä ulkovuorossa ottamassa lyöntejä kiinni ja polttamassa sisäpelaajia, jotka etenevät pesältä toiselle.

Ottelun voittaa se, joka voittaa molemmat jaksot. Jos niiden voitot menevät tasan,

pelataan kotiutuslyöntikilpailu, joka muistuttaa luonteeltaan jääkiekon tai jalkapallon rangaistuslaukauksia.

Itse ottelutapahtuma alkaa kuitenkin jo hyvän aikaa ennen ensimmäisen syötön nousemista lukkarin kädestä ja päättyy vasta palkintojenjaon ja kättelyiden jälkeen.

Musiikillisesti tapahtuma alkaa pelaajien itse suunnitteleman lämmittelysoittolistan soittamisella. Sen jälkeen DJ Palola aloittaa oman urakkansa: aluksi ”jotain rentoa, kuten **Eric Claptonia**”, ja pelin alkua kohden kierroksia lisätään esimerkiksi Madonnan 4 Minutesin tai U2:n Zoo Stationin tahdissa.

Kun pelin alku lähestyy, kuullaan Superpesiksen retrohenkinen jingle ja kuuluttajan tervetuliaissanat. Roihuvuodessa vierasjoukkueen saattaa kentälle DJ RZY:n Tervetuloo Helsinkiin. Kotijoukkueen sisääntulobiisinä soi sen perään El Mariachi (**Yan Kings & Matt Petrone** feat. Pitbull).

Ensimmäisellä jaksolla Palola suosii 2010-luvun taitteen pop-hittejä Rihannasta Lucenzoon ja Gangnam Stylesta Party Rock Anthemiin. Toisen jakson alkua tahdittaa puolestaan 70-luvun lista: **Michael Jacksonia**, EWF:ää (Earth, Wind & Fire), **Stevie Wonderia** ja Village Peoplea.

”Leikkisää, mutta jännittävää tunnelmaa”, kuvailee Palola.

Jaksojen lähestyessä loppua jännitys tiheenee ja yleisö täytyy saada kannustamaan entistä hurjemmin. Silloin siirrytään klassisiin rock-biiseihin. Ratkaisun paikkojen kohdalla avuksi valastetaan esimerkiksi Metallica Enter Sandman, Rolling Stonen Start Me Up ja AC/DC:n Thunderstruck. Jälkimmäisen alun ”Thunder”-huutojen päälle yleisö huutaa ”Roi-hu”.

Pesis-DJ:ltä vaaditaan vahvaa laji-tuntemusta ja herkeämätöntä tarkkaavaisuutta. Musiikilla on tärkeä rooli tunnelman luomisessa, mutta syötön noustua ja pelitilanteen käynnistyttyä musiikki ei saa soida, sillä pelaajien on kyettävä kuulemaan kaikki kentän tapahtumat.

Katsojakin oppii nopeasti, miltä kuulostaa hyvä lyönti, lyömättä jätetyn oikean syötön napsahdus lautaseen, tiukka koppi ulkopelaajan räpylään sekä tietenkin pelituomareiden sata ja yksi erilaista

pillinvihellystä. Pesäpalloa seurataankin silmien lisäksi paljon korvilla.

Aika pelitilanteiden välissä on hyvin rajallinen, ja kappaleiden täytyy lähteä soimaan alusta, joten biisien täytyy lähteä nopeasti vauhtiin. Pelitilanteiden välissä soivalle musiikille on Tuomas Palolalla muitakin kriteereitä.

Jotta energia säilyy ja sekä vastustajan että kotijoukkueen kannattajat saadaan kaikki mukaan, pelin aikana soivien kappaleiden täytyy olla ”taputustahdissa”, mikä tarkoittaa noin 130 iskua minuutissa.

Palolalla on myös periaate olla soittamatta kotimaisia ja varsinkaan suomenkielisiä kappaleita, jotta kappaleiden teksti ei sekoitu kuuluttajan puheeseen.

”Jos siellä olisi suomalaisia biisejä, ihmisten korviin kuuluisi kaksi tarinaa”, Palola kertoo. Kun selostus on suomeksi ja musiikki englanniksi, ihminen pystyy sijoittamaan molemmat ”omille radoilleen”.

Säännöt eivät kuitenkaan ole ehdottomia. Kun kotijoukkue lyö kunniajuoksun kauden avauspelissä, pelaajat tuulettavat ”saunoen” Bara Bada Bastun tahtiin ja peliä jatketaan Cha Cha Chan villitessä riemukasta kotiyleisöä.

Roihuttarien otteluissa on aina hyvä tunnelma. Siitä ovat fanit ja seuran toimijat ylpeitä, ja asian tietävät myös vierasjoukkueet kautta maan sellaisissa pesäpallon suurkaupungeissa kuin Lapua tai Rauma. Kannustushuudot ja musiikki raikaavat, eikä buuaamista kuulu. Ei koti- eikä vierasjoukkueelle – ei edes silloin, kun vierasjoukkue johtaa 13–1, ja kotiyleisön mieli on synkkä.

Kotiyleisö voi Tuomas Palolan mukaan kuitenkin tippua kyydistä, jos vastustaja johtaa pitkään. Tärkeä rooli sekä hyvän hengen että pelitunnelman ylläpitämisessä on Paloloilla selostamossa ja mikserin ääressä.

”Pesäpallo on siitä jännää, että yhtäkkiä voi tapahtua paljon.”

Jalkapallossa harvemmin tulee kolme maalia peräkkäin, mutta pesäpallossa kolme juoksua voi tulla yhdellä lyönnillä.

”Hirveä into voi yhtäkkiä tipahtaa petty-mykseen, ja täytyy lähteä kaivamaan sieltä

alhosta kotijengiä taas tsemppaamaan, jotta se antaa mahdollisimman ison tuen kotijoukkueelle. Kunnes sitten tapahtuukin niin, että kotijoukkue lyö kunnarin täyteen kenttään. Niin se riemu!” Palola kuvailee.

”Pesäpallo on sillä lailla kaksi tuntia eskapismia – ehdottomasti.”

Yleisön ”kaivamista” Palola luonnehtii ”ameebaksi yleisön kanssa”. DJ:n pitää elää mukana, aistia tunnelmaa ja tuoda yleisö yhteen.

Käytännössä ”kaivaminen” voi tapahtua esimerkiksi nostamalla pelitilanteen päättyessä ensin bassotaajuuksia ja sekuntia tai kahta myöhemmin diskanttia ja keskiääniä. ”Ennakoiva basso saa ihmiset kuin alitajuisesti samaan rytmiin jo aavistuksen ennen kuin biisi lähtee kunnolla soimaan”, Palola sanoo.

Ottelutapahtuman voi Palolan mukaan nähdä varsinaista peliä laajempana näytöksenä. Itse peli on yksi näytöksen elementeistä, mutta oma roolinsa on myös yleisöllä, musiikilla ja kuuluttajalla. Välillä osapuolet pelaavat yhdessä, välillä toisiaan

vastaan. DJ:n rooli on luoda painetta muille osallistujille, ja välillä paine siivittää kotijoukkueen peliä.

”Tää on tällainen strategiapeli. Niin kuin shakkia ja rokkia yhtä aikaa”, Palola veistelee.

Hyvään henkeen kuuluu myös vastustajajoukkueen kunnioittaminen. Kuten teatterissa voi arvostaa pahiksen näyttelijänsuoritusta, pesisyleisön tulee osata arvostaa myös vastustajan pelaajia ja hienoja pelisuorituksia. Kuuluttaja ja DJ näyttävät esimerkkiä kunnioittamalla jokaista pelaajaa sana- ja musiikkivalinnoilla.

”Suurimmaksi osaksi tietenkin ollaan kotijoukkueen puolella. Mutta meillä Helsingissä vastustajaa ei mollata millään tavalla. Mitään pellemusiikkia ei laiteta, vaan joka ikisen pelaajan jokainen suoritus otetaan täysillä. Aivan jokainen on tähti.”

Kaikkein parasta pesäpallobiisiä kysyttäessä DJ Palola haluaa yksittäisen kappaleen sijaan korostaa musiikin roolia osana ottelutapahtumaa:

”Jos esimerkiksi laittaa [Earth, Wind & Fire -yhtyeen] Septemberin soimaan, tietää satavarmasti, että jengi tietää, mikä nyt on kyseessä. Jos laittaa Enter Sandmanin tai Thunderstruckin, jengi tietää, mikä on kyseessä. Nämä tilanteet ovat niin herkuksia, kun niissä joku tietty biisi kiteyttää koko musiikkihistorian, urheiluhistorian ja kulttuurihistorian siihen 7–8 sekuntiin.”

Entä millaiset pelitilanteen äänet sykähdyttävät pesis-DJ:tä?

”Täydellisen löynnin osuminen mailan sweet spotiin, kun se läshtää. Se on todella kaunis soundi. Vastaavasti kun etukentällä aivan hirveän lähellä lyöjää oleva ulkopelaaja reagoi silmää nopeammin ja pallo läpsähtää räpylään suoraan räjähdysten-omaisesti. Niin, että jos se pallo osuisi päähän, lähtisi taju, mutta kun se osuu räpylään, siitä tulee semmoinen klopsahdus. Se on suorastaan mahtava.”

Palola lisää vielä kolmannen suosikkiäänen: ”Kuuluttajan jokainen sana on mulle tosi kaunis. Onhan hän vaimoni.”

Roihuttarien kauden 2025 avaus kotikentällä päättyy riemukkaaseen voittoon ennakkosuosikki Jyväskylän Kirittäriä vastaan. Kun voitto varmistuu ja tuomari päättää pelin kolmella pitkällä pillinvihellyksellä, soimaan pärähtää Abban Dancing Queen, pelaajat kerääntyvät kotipesän reunalle suureen joukkuehalaukseen, ja monisatapäinen yleisö osoittaa suosiota seisaaltaan.

Kirjoittaja on äänimaisemaintoija, penkkiurheilija ja Roihun kisakahvilan vakituinen vapaaehtoinen. Jutussa on käytetty lähteenä myös Roihu-faneja Akseli Manneria ja Vilppu Rantasta.

Roihun matseissa soineita biisejä

Eric Clapton: I Shot the Sheriff

Superpesis-tunnari (löytyy YouTubesta)

DJ RZY feat. VA: Tervetuloo Helsinkiin

Yan Kings & Matt Petrone feat. Pitbull: El Mariachi

Madonna feat. Justin Timberlake and Timbaland: 4 Minutes

U2: Zoo Station

Jennifer Lopez: On the Floor (2011)

LMFAO: Sexy and I Know It (2011)

LMFAO: Party Rock Anthem (2011)

Rihanna: S&M (2010)

PSY: Gangnam Style (2012)

Lucenzo feat. Big Ali: Vem Dancar Kuduro (2011)

Pitbull feat. Christina Aguilera: Feel This Moment (2012)

David Bowie: Let's dance

Coldplay & BTS: My Universe

Earth, Wind & Fire: September

Village People: YMCA

Tina Turner: Golden Eye

Bon Jovi: Livin' on a Prayer

Survivor: Eye of the Tiger

Metallica: Enter Sandman

Rolling Stones: Start Me Up

AC/DC: Thunderstruck

Abba: Dancing Queen